

Nr 73.

Av herr **Jonsson** i Skedsbygd **m. fl.**, *angående ändrad lydelse av 4 § lagen om gräns mot allmänt vattenområde.*

I den av riksdagen på hösten 1950 antagna och av Kungl. Maj:t den 1 december 1950 utfärdade lagen om gräns mot allmänt vattenområde gäller enligt 2 § såsom huvudregel att till fastigheterna hänföres i havet allt vatten inom trehundra meter från fastlandet eller från ö av minst etthundra meters längd, ävensom, på de ställen, där den stranden följande kurvan för högst tre meters djup går längre ut, allt vatten inom denna djupkurva. Sådant vatten kallas enskilt vatten i motsats till övrigt vattenområde i havet, som kallas allmänt vatten. Från huvudregeln göres dock, bland annat, det undantaget, att i Kalmar län hänföres till fastigheterna även följande vattenområde i havet, nämligen allt vatten innanför linjen Tjudö sydöstra udde—Träthällarnas huvudö—Långgrunds norra udde—Slobbsudden—Oxlenäs—Sandö nordspets. I den mån vattenområdet innanför denna linje enligt huvudregeln skulle utgöra allmänt vatten, hänföres det likväl till fastigheterna och utgör enskilt vatten.

Av nämnda undantag beröres Runnö skifteslag (Runnö nr 1 och 2) i Döderhults socken, Kalmar län. Detta skifteslag omfattar den cirka 12 kilometer sydsydost om Oskarshamn belägna ön Runnö jämte kringliggande öar, holmar, skär och vatten.

På grund av framställningar från ägare av fastigheter inom Runnö skifteslag och vissa motioner m. m. blevo förhållandena vid Runnö föremål för särskild uppmärksamhet vid riksdagsbehandlingen år 1950. Här må hänvisas till Kungl. Maj:ts proposition nr 60 med förslag till lag om rätt till fiske, s. 34—38 och 42, motionerna nr 355 och 525 i första kammaren samt 431 och 624 i andra kammaren, tredje lagutskottets utlåtande (nr 22) s. 18 ff samt kamrarnas protokoll, särskilt s. 28 ff i första kammaren (nr 29) och s. 98 ff i andra kammaren (nr 29).

Enligt fiskerättskommitténs förslag skulle för Runnö gälla huvudregeln att till fastigheterna blott hänfördes vattnet inom trehundra meter från fastlandet eller från ö av minst etthundra meters längd ävensom, på de ställen, där den stranden följande kurvan för högst tre meters djup ginge längre ut, allt vatten inom denna djupkurva. Enligt Kungl. Maj:ts proposition i ämnet (nr 59) tillgodosågs runnöbornas anspråk på enskilt vatten bättre. Gränsen skulle enligt propositionen erhålla följande sträckning:¹

¹ För klarläggande av denna och följande grönsangivelser kommer erforderligt kartmaterial att ställas till vederbörande utskotts förfogande.

Tjudö sydöstra udde—Träthällarnas huvudö—Långgrunds norra udde—Slobbsudden—Runnö sydspets—Sandö Örskärs nordspets—Sandö nordspets.

Vid riksdagsbehandlingen gjordes den ändringen i gränsdragningen, att ytterligare visst område i Kalmarsund hänfördes till skifteslagets enskilda vatten, och gränsen erhöll den sträckning, som ovan angivits från Oxlenäs till Sandö nordspets. Skifteslagets östra gräns (mot Kalmarsund) blev härigenom tillfredsställande. Emellertid gjordes ingen ändring i fråga om skifteslagets gräns i norr och nordost, vilken sålunda enligt lagen sträcker sig från Träthällarnas huvudö över Långgrunds norra udde till Slobbsudden. Det må dock nämnas, att visst vattenområde, till följd av huvudregeln om att gränsen skall följa den s. k. tremeterskurvan, norr om den sålunda utstakade gränslinjen är att hänföra till skifteslagets enskilda vatten. Detta gäller ett område norr och nordost om Långgrund vid den s. k. Norrsättningen. Därjämte är visst vatten kring Runnö Rödsjär i enlighet med huvudregeln enskilt.

Emellertid medförde lagen, sådan den slutligen utformades, att visst för runnöborna betydelsefullt, av dem efter skatteköp på 1700-talet alltsedan dess hävdad och genom vederbörlig lantmäteriförrättning så sent som år 1929 till sina gränser bestämt vattenområde förvandlades från enskilt till allmänt. För dylik olägenhet skall visserligen enligt lagen den 1 december 1950 om ersättning för mistad fiskerätt m. m. ersättning utgå av allmänna medel. Såsom nedan framhålles är det väsentliga emellertid icke att penningersättning utgår, utan i stället att runnöborna kunna fortfara att vinna bärgning å sina jordbruk, vilket i längden icke torde vara möjligt med mindre de bibehållas vid sin gamla fiskerätt. Då det vill synas, som om man vid riksdagsbehandlingen år 1950 i viss mån missuppfattat förhållandena vid Runnö, må här anföras följande.

Å Runnö funnos sedan gammalt två kronohemman, Runnö nr 1 och Runnö nr 2, vartdera om $\frac{3}{8}$ mantal. År 1767 försålles dessa hemman till skatte. Vid förutgången värdering antecknades, att till hemmanen hörde vissa fiskevatten, nämligen norr om Runnö vid det s. k. Landbietet och Sättningen, d. v. s. vad som nu kallas Norrsättningen.

Åren 1927—1929 hölls på begäran av runnöborna förrättning för bestämmande av gränserna kring skifteslaget. Vid förrättningen närvar, utom andra, av länsstyrelsen i Kalmar län förordnat allmänt ombud för bevakande av kronans intressen vid bestämmande av gräns mot allmänt vattenområde. Den 12 juni 1929 träffades förening rörande gränsens sträckning mellan Runnö, å ena, och vissa angränsande enskilda skifteslag, å andra sidan (§ 18). Därefter upptogs frågan om gränsen mot det allmänna vattenområdet (§ 19), varvid runnöborna under återopande av skatteköpen och av hävden yrkade, att gränsen skulle utgå från sjömärket å Stångflutan, härifrån gå rakt till Norrsättningens norra ände och sedan

ytterligare i rak linje till en punkt 180 meter utanför två meters djup norr om Norra Skälsändan, varest gränsen i öster mot allmänna vattnet i Kalmarsund vidtoge. Beträffande sistnämnda gräns yrkade runnöborna, att densamma icke skulle fixeras på grund av den fortskridande landhöjningen i trakten och därav beroende sakta skeende ändringar i saltsjövattnets djup nära Runnö. I stället yrkades att i fråga om gränsen för Runnös enskilda vattenområde i öster skulle föreskrivas, att framgent skulle gälla lagens allmänna bestämmelser, så att såsom laga gräns mellan Runnö, å ena sidan, och det allmänna fiskevattnet i Kalmarsund, å andra sidan, skulle räknas en linje, som sträckte sig 180 meter från två meters stadigvarande djup öster om och utanför öarna Skälsändan, Runnö Rödsjär och Skorvan och i fortsättningen sträcka sig från 180 meter utanför stadigvarande djup av två meter utanför Skorvan rakt till en sålunda belägen punkt utanför Slobbsudden, varifrån gränsen söderut skulle gå från nyssnämnda punkt fram emot och utanför Oxenäsudden spets till gränsen mot Vällö. Tanken var sålunda, att gränsen i norr och nordost skulle för framtiden fixeras på kartan, medan gränsen i öster (mot Kalmarsund), som vore beroende av landhöjningen, endast skulle beskrivas men icke fixeras till sitt läge på kartan.

Enär kronombudet icke ansåg sig kunna träffa förening om gränsen mellan Runnö och det allmänna vattnet, avgåvo förätningsmännen beslut rörande gränsens rätta sträckning. Beslutet fick följande lydelse: »Med stöd av de båda i § 19 omnämnda skattningshandlingarna och under förrättningen inhämtade upplysningar angående hävd m. m. hava förrättningsmännen funnit skäligt bestämma att gränsen mellan Runnö och allm. vattnet från sjömärket å Stångflutan till Vällö gräns skall för framtiden hava den sträckning, som beskrivits i 19 § förrättningsprotokollet, vilken gräns från Stångflutan till Norra Skälsändan är exakt inlagd å kartan och beträffande fortsättningen ned till Vällö provisoriskt inlagd.» Beslutet överensstämmer helt och hållet med runnöbornas vid förrättningen framställda yrkanden. Förrättningen avslutades den 12 juni 1929 och fastställdes sedermera av ägodelningsdomaren i Norra Möre och Stranda domsaga den 10 september 1929. Genom av vederbörande myndighet fastställd, lagakraftvunnen gränsbestämningsförrättning har sålunda bestämts — såsom vid förrättningen antogs, för all framtid — huru gränserna kring Runnö rätteligen skulle sträcka sig. Ett transumt av förrättningsprotokollet och en avskrift av ägodelningsdomarens protokoll angående fastställelse å förrättningen bifogas (bilaga 1 och 2).

Jämför man skifteslagets gräns i norr och nordost enligt ovan relaterade förrättning med gränsen enligt 1950 års lag om gräns mot allmänt vattenområde, finner man, att ett betydande vattenområde norr och nordost om Runnö berövats runnöborna och sålunda förvandlats från enskilt vattenområde till allmänt vattenområde. Att lagen i det enskilda fallet kunde

få dylika konsekvenser var visserligen förutsatt, och härav följande olägenheter skulle ersättas enligt ovanberörda lag om ersättning för mistad fiskerätt m. m. Emellertid synas förhållandena i detta fall vara säregna. Här föreligger det fallet, att enskilda personer — man får anta att dessa levde under hårda villkor — på 1700-talet bereddes möjlighet att av kronan förvärva äganderätten till några skärgårdshemman med åtföljande fiskevatten. Ägarna ha därefter under en tid av inemot 200 år hävdad dessa fiskevatten, vilka — enligt vad som upplysts i orten och som framhållits i ovannämnda motioner — erfordras för att de eljest ofullständiga jordbruket skola vara bärkraftiga. Sedan fastighetsägarna därefter fått sina gränser lagligen fastställda, utfärdas en lag, som med ens berövar fastighetsägarna en väsentlig del av deras fiskevatten.

För att i någon mån skydda runnöbornas fiskerätt har länsstyrelsen i Kalmar län genom resolution den 20 augusti 1951 med stöd av 22 § andra stycket lagen om rätt till fiske meddelat »förbud för envar, som icke innehar enskild fiskerätt, att under tiden från och med den 15 juli till och med den 31 oktober varje år fiska inom ett område till gränserna motsvarande de fiskevatten, som enligt de före den 1 januari 1951 gällande bestämmelserna tillkommo markägarna inom Runnö skifteslag». Det skydd, som runnöborna härigenom tillförsäkrats, är emellertid ofullständigt och icke jämförligt med de gamla förhållandena, eftersom det viktigaste fjällfisket bedrivs före den 15 juli samt garantier saknas rörande resolutionens giltighetstid.

Lagens verkan i detta fall synes icke överensstämma med statsmakternas strävan i andra sammanhang att åstadkomma bärkraftiga jordbruk. Då därtill kommer, att det allmänna får antagas bliva nödgat att utgiva en icke oväsentlig ersättning för förlusten av nämnda fiskevatten — en ersättning, vilken blir utan betydelse i fråga om jordbrukens bärkraft — synas fullgoda skäl för en ändring av lagens bestämmelser föreligga. Här kan visserligen invändas, att förhållandena vid Runnö som nämnts påtalades vid riksdagsbehandlingen 1950 och att redan då upplystes, att gränserna kring skifteslaget så sent som år 1929 vederbörligen fastställdes. Att döma av ett uttalande av ordföranden i tredje lagutskottet, herr Holmbäck, ha förhållandena emellertid av lagutskottet missuppfattats. Herr Holmbäck yttrade vid debatten den 15 november 1950 i första kammaren (protokollet s. 30), att det icke vore helt riktigt, att gränserna omkring öarna (Runnö och Vällö) vore fastställda av domstol. Gränserna utåt havet vore på den ena av de två förrättningar, som det här gällde, uppdragna endast provisoriskt, och på den andra vore just gränserna mot havet direkt undantagna från fastställelsen. Det senare torde ha syftat på Vällö, och yttrandet om att gränsen utåt havet endast uppdragits provisoriskt torde ha åsyftat Runnö. Av det ovan anförda framgår emellertid, att gränsen utåt havet vid Runnö fullständigt bestämts vid 1929 års gränsbestämnings-

förrättning och att gränsen i norr och nordost därvid exakt och definitivt inlagts på förrättningskartan, medan gränsen i öster mot Kalmarsund, som likväl vid förrättningen definitivt bestämdes och beskrevs, med hänsyn till den fortgående landhöjningen på kartan endast inlades provisoriskt. Sistnämnda förhållande var fullt naturligt; en på kartan fastlagd gräns mot Kalmarsund skulle vid fortgående landhöjning komma att förskjutas allt närmare Runnö med ty åtföljande minskning av fiskevattnet. Då gränsen i öster mot Kalmarsund likväl enligt lagen kommit att i huvudsak överensstämma med den vid gränsbestämningen fastställda gränsen, kan man nu bortse från densamma. Här är endast fråga om gränsen i norr och nordost, och denna gräns är, som otvetydigt framgår av gränsbestämningsförrättningen, definitivt inlagd på kartan.

Den lagändring, som föreslås äga rum, bör gå ut på att återställa de före lagens ikraftträdande gällande gränserna mot allmänt vatten norr och nordost om Runnö. För att kunna åstadkomma en klar gränsangivning bör dock vidtagas viss mindre jämkning — till runnöbornas nackdel — i förhållande till den år 1929 fastställda gränsen.

Under åberopande av det sålunda anförda få vi härmed hemställa,

att riksdagen ville för sin del besluta, att § 4 lagen den 1 december 1950 om gräns mot allmänt vattenområde skall erhålla följande ändrade lydelse:

»I Norrbottens och — — — i havet;

i *Norrbottens län* — — — Seskarö; samt

i *Kalmar län*

allt vatten — — — och Åskeskär,

Idöfjärden och — — — och Bussan,

allt vatten — — — Lilla (Södra) Ljusklabb-Soen,

allt vatten innanför linjen Tjudö sydöstra udde—Trätällarnas huvudö—norra änden av den utanför Långgrund befintliga s. k. Norrsättningen—Norra Skälsändan (Runnö Rödskärs nordspets)—Stora Skorva—Lilla Skorva—Slobbsudden—Oxlenäs—Sandö nordspets—Taktö nordspets—Taktö ostspets—Eneskärs yttre både—Eneskärs sydöstra udde—Vällöromps nordöstra udde—Vällöromps sydspets—Stora Sillekroks ostspets—Gåsö ostspets, samt allt vatten — — — Skäggenslandets nordspets.»

Stockholm den 20 januari 1953.

Aroid Jonsson
i Skedsbygd.

Sigfr. Nordkvist.

Einar Hæggbloom.

Einar Johansson.

Eric W. Johanson.

Tekla Torbrink.

Sven Svensson.

Gunnar Ericsson

i Näs.

Transumt av avskrift.

Bilaga 1.

Protokoll, fört vid lantmäterisammanträde, rörande rågångsutstakning omkring 3/4 mantal Runnö n:ris 1 och 2 uti Döderhults socken, Stranda härad av Kalmar län, nedanstående år och dagar.

År 1927 den 29 november.

Inställde sig undertecknad, distriktslantmätare, i Påskallavik för att på grund av länsstyrelsens förordnande verkställa rågångsutstakning omkring 3/4 mantal Runnö n:ris 1 och 2 i Döderhults socken. Efter i Döderhults och Mönsterås socknars kyrkor den 13 innevarande månad upplästa kungörelser samt särskilda kallelser hade infunnit sig följande sakägare:

Från Runnö: löjtnanten Albert Lande enligt fullmakt bilaga 1.

Från Emmekalv n:ris 1—3 och Nötö: disponenten G. Hornborg enligt Patent- och registreringsverkets registreringsbevis den 2 innevarande november, bilaga 2.

Från 3/32 mtl Vånevik nr 1 och } disponenten Fritz Jähkel.

Från 1/4 mtl Elvehult nr 1 }

Från 1/32 mtl Vånevik nr 1 och } handlanden A. Björnholm.

Från 3/8 mtl Vånevik nr 2—4 }

Från 5/8 mtl Em nr 1—2, löjtnanten G. Ulfsparre såsom nyttjanderättshavare till Ems fiske.

Från 1/8 mtl Vällö nr 1, Georg Engström och

Från 3/16 mtl Vällö nr 2, E. Pettersson.

För att biträda vid förrättningen hade tillstådeskommit skiftesgodemännen Carl Landvall och C. A. Lunde, bägge i Lämmedal.

§ 5.

För frågans vidare utredning enades sakägarna om förrättningens uppskjutande tills vidare och skulle nytt sammanträde hållas på tid, varom sakägarna skulle av förrättningsmannen erhålla särskild underrättelse genom kungörelse och skriftliga kallelser.

Påskallavik den 29 november 1927.

På tjänstens vägnar:

Erik Hähnel.

Distriktslantmätare.

Uppläst och justerat, som ovan:

Albert Lande enl. fullmakt.

Gunnar Hornborg för AB Emsfors Bruk.

Fritz Jähkel. Aldor Björnholm.

Såsom godemän och vittnen:

Carl Landvall. C. A. Lunde.

År 1929 den 5 mars.

Inställde sig undertecknad lantmätare vid Påskallaviks gästgivaregård för att fortsätta ifrågavarande förrättning. Till sammanträdet, varom till-

kännagivande utfärdats dels genom kungörelser, bilagor nr 5—7, upplästa i Döderhults, Mönsterås och Fliseryds kyrkor söndagen den 17 februari, dels genom personliga kallelser till gode männen och samtliga kända sakägare, hade infunnit sig:

Såsom gode män:

Förutvarande gode männen Carl Landvall och C. A. Lunde.

Såsom sakägare:

Från Runnö: kapten Albert Lande.

Från Emmekalv nr 1—3 och Nötö: disponenten G. Hornborg.

Från 3/32 mtl Vånevik nr 1 och

1/4 mtl Elvehult nr 1: A. B. Förenade Granitindustrier genom förvaltare Esaias Bengtsson enligt företedd behörig fullmakt.

Från 1/32 mtl Vånevik nr 1 och

3/8 mtl Vånevik nr 2—4: handlanden A. Björnholm.

Från 5/8 mtl Em nr 1—2: friherre S. Ulfsparre genom sonen löjtnant G. Ulfsparre enligt muntligt uppdrag.

Från 1/8 mtl Vällö nr 1: Georg Engström och

Från 3/16 mtl Vällö nr 2: E. Pettersson.

§ 10.

Härefter övergicks till gränserna mellan Runnö och angränsande fastigheter. Efter en del överläggningar voro sakägarna eniga om gränsernas sträckning i princip, varför bestämdes att samtliga efter sammanträdet slut skulle begiva sig ut på sjön, varvid gränspunkterna skulle utvisas och desamma, där så erfordrades, skulle markeras.

Härvid överlades även om Runnös gräns i norr mot allmänt vatten men bestämdes att densamma först skulle bliva föremål för behandling vid kommande sammanträde, till vilket allmänt ombud skulle kallas.

§ 11.

Efter överläggning med sakägarna bestämde undertecknad lantmätare att genom mätning ny karta skulle upprättas i skala 1: 4000, vilken karta skulle förutom gränslinjerna upptaga närliggande kobbar och öar. Förrättningsmannen bestämde även att polygonmätningssmetoden skulle tillämpas, och meddelades sakägarna att frågan härom, i händelse någon det yrkade, skulle underställas lantmäteristyrelsens prövning. Något sådant yrkande avhördes emellertid icke.

§ 12.

Efter överläggning voro samtliga eniga om att kallelser till nästa sammanträde skulle utfärdas en vecka innan och sändas till gode männen, kapten Lande och förvaltar Bengtsson.

§ 13.

Att å sakägarnes vägnar underskriva dagens protokoll valde sakägarna enhälligt kapten Lande och löjtnant Ulfsparre.

§ 14.

Då mera icke var att för dagen avhandla avslutades dagens sammanträde och meddelades sakägarna att mättningsarbetet komme att påbörjas följande dag, varvid de hade att tillhandagå med hantlangning.

Påskallavik den 5 mars 1929.

På tjänstens vägnar:

Olof Dahm

t. f. Distriktslantmätare.

C. A. Lunde.

Carl Landvall.

Gode män.

Å sakägarnes vägnar underskriva:

Albert Lande.

G. Ulfsparre.

År 1929 den 11 juni

sammanträdde åter undertecknad t. f. distriktslantmätare, efter i behörig ordning lämnad underrättelse om sammanträdesdagen, med förutvarande gode männen samt följande sakägare:

Från Runnö: kapten Albert Lande.

Från Emmekalv nr 1—3 och Nötö: disponenten G. Hornborg.

Från Em: Ems Fastighets A. B. genom löjtnant G. Ulfsparre enligt företedd behörig fullmakt.

Från Elvehult och 3/32 mtl Vånevik nr 1: förvaltare E. Bengtsson.

Från 1/32 mtl Vånevik nr 1 och nr 2—4: handlanden A. Björnholm och lantbrukaren Albert Simonsson, vilka gemensamt äga förenämnda fastigheter.

Från Vällö: Georg Engström och E. Pettersson.

Såsom ombud för Kungl. Maj:t och Kronan för att föra talan för det utanför Runnö befintliga allmänna vattnet landsfiskalen i Oskarshamns distrikt K. E. Andersson, enligt länsstyrelsens förordnande av den 17 april 1929.

§ 15.

Sedan föregående sammanträde hade gränserna inmätts och karta upprättats, vilken senare nu företeddes.

§ 16.

Här skulle antecknas att landsfiskalen icke hade någon jävsanmärkning mot någon av förrättningsmännen.

§ 17.

För besiktning av gränserna och för att giva landsfiskalen och övriga intressenter tillfälle att taga del av förhållandena vid s. k. Norrsättningen i och för gränsbestämningen därstädes ajournerades dagens sammanträde till påföljande dag klockan 10, varefter motorbåtsfärd runt Runnö efter gränserna företogs.

§ 18.

År 1929 den 12 juni.

Fortsattes sammanträdet och ingingo samtliga närvarande rågrannar angående gränsens rätta sträckning mellan Runnö å ena sidan och Vällö, Em, Nötö, Emmekalv, Elvehult och Vånevik en så lydande förening, bilaga C.

§ 19.

I fråga om gränsen mot allmänna vattnet yrkade kapten Lande, att densamma skulle utgå från sjömärket å Stångflutan, härifrån gå rakt till Norrsättningens norra ände och sedan ytterligare rak linje till en punkt 180 meter utanför 2 meters djup norr om Norra Sjalsändan varest gränsen i öster mot allmänna vattnet i Kalmar sund vidtager. Beträffande denna gräns anhöll kapten Lande att denna icke skulle fixeras på grund av den fortskridande landhöjningen i trakten och därav beroende sakta skeende ändringar av saltsjövattnets djup nära Runnö. Rörande gränsen för Runnös enskilda vattenområde i öster skulle framgent gälla lagens allmänna bestämmelser så att såsom laga gräns mellan Runnö å ena sidan och det allmänna fiskevattnet i Kalmarsund å andra sidan räknas en linje, som sträcker sig 180 meter från 2 meters stadigvarande djup österom och utanför öarna Sjalsändan, Runnö Rödsjär och Skorvan. I fortsättningen sträcker sig gränsen från 180 meter utanför stadigvarande djup av 2 meter utanför Skorvan rakt till en sålunda belägen punkt utanför Slobbsudden, varefter gränsen söder ut går från nyssnämnda punkt 180 meter från 2 meters stadigvarande djup framemot och utanför Oxlenäsuddens spets, för att sedan gå fram till mot Vällö nu bestämda gräns i riktning från nyss sagda punkt till en punkt 180 meter utanför stadigvarande djup av 2 meter utanför Sandöns nordligaste udde. Alla öar och grund, vattengrund och fiskevatten innanför en sålunda markerad linje är Runnö åbors enskilda egendom. Till stöd härför företedde kapten Lande: Från Kungl. Kammarkollegium anskaffad avskrift »Ur Kungl. kammarkollegii andra provinskontors skatteköpshandlingar: Kalmar län, föredr. den 24 maj 1769». Ur denna handling skulle här antecknas följande:

»Fiske och Fiskevatten.

Hälften äger denna gård (Runnö n:o 2 Crono hemman 3/8 mtl.) utj 2:ne mycket stenbundne notewarp, ther om hösten somlige år 3 à 4 gånger drages då giädder fås, jämväl somlige somrar erhålles litet abborrar på grunden omkring öen, när wid warmans stigande i wattnet, fisken stiger från landet på djupet, men annat fiske gifwes icke, än i allmänningzwattnet 1 à 2 mil från öen i Furufier mellan Öland och denna gård, då med sättning fås sill, och torsk på kastkrokar, hwilket sednare fiske och nyttias af denna och andre närmast här omkring belägne socknar, undantagande så kallade landbieet och sättningen derpå räcker. Flere lägenheter fins icke, hwarföre man stadnade i följande Wärdie.»

Vidare företeddes avskrift »Ur Kungl. kammarkollegii andra provinskontors skatteköpshandlingar: Kalmar län, föredr. den 24 maj 1769». Ur denna handling, som avser Runnö nr 1, Crono hemman 3/8 mtl., skulle här antecknas följande:

»Fiske- och fiskewatten.

Till denne öo finnes 2:ne fast nog stenbundne notewarp, som drages somlige år om hösten allena 3 à 4 gånger, då giädder der ärhålles, annars fins intet annat fiske än i Furufier emellan Öland och här 1 à 2 mihl från öan, hwarest med sättning fås sill, och torsk på kastkrokar, och i hwilken fier allmänt fiske är tillåtit både af denna och andra sochner för hwem som hälst behagar, så när som så kallade landbieet och sättningen räcker, hwaraf Runnögårdarne ensamme äro rådande och ägare till. Äfven kan somlige somrar fås litet abborrar på grunden omkring öen, när wärmen stiger i wattnet och fisken stiger från landet.»

Enligt upplysning skall till Runnö icke finnas någon annan sättning än den ovannämnda Runnögårdarnas enskilda sättning, vilken numera kallas Norrsättningen.

§ 20.

Då landsfiskal Andersson icke ansåg sig kunna träffa förening om gränsen mellan Runnö och allm. vattnet avgävo förrättningsmännen rörande gränsens rätta sträckning följande

B E S L U T

Med stöd av de båda i § 19 omnämnda skattläggningshandlingarna och under förrättningen inhämtade upplysningar angående hävd m. m. hava förrättningsmännen funnit skäligt bestämma att gränsen mellan Runnö och allm. vattnet från sjömärket å Stångflutan till Vällö gräns för framtiden skall hava den sträckning, som beskrivits i 19 § förrättningsprotokollet, vilken gräns från Stångflutan till Norra Skälsändan är exakt inlagd å kartan och beträffande fortsättningen ned till Vällö provisoriskt inlagd.

§ 21.

Då mera icke fanns att avhandla beträffande gränsbestämningen meddelade lantmätaren att avskrift av handlingarna och kopia av kartan inom 15 dagar härefter skulle utlämnas till bymannen å Runnö, Ludvig Karlsson, som utsågs att emottaga desamma.

§ 22.

Sakägare och förrättningsmän voro eniga om att kostnaderna för förrättningen skulle gäldas av sakägarna i förhållande till gränsernas längder, med iakttagande av att Runnö skifteslag även betalar för den del, som skulle komma på det allmänna.

Här skulle antecknas att ersättning efter dagberäkning utgår till distriktslantmätare Hähnel för 1 dag den 29 nov. 1927 och till undertecknad lantmätare för 2 1/2 dagar 5 mars och 11—12 juni 1929, samtliga använda till sammanträdens hållande och protokolls upprättande.

§ 23.

Förrättningen förklarades härefter avslutad med tillkännagivande att den, som vore missnöjd med under förrättningen meddelat beslut eller vidtagen åtgärd, ägde att däremot föra talan hos Norra Möre och Stranda härads tingslags ägodelningsrätt genom till ägodelningsrätten ställda besvär, som skulle ingivas till ägodelningsdomaren inom trettio dagar härefter eller på klagandens eget äventyr med posten insändas så tidigt, att de komme ägodelningsdomaren tillhanda inom ovannämnda tid.

§ 24.

Att å sakägarnes vägnar underskriva protokollet valdes hrr. Lande och Bengtsson. Här skulle antecknas att A. Simonsson avlägsnat sig före sammanträdets slut, inför förrättningsmännen lämnade A. Björnholm muntligt uppdrag att föra hans talan.

Påskallavik den 12 juni 1929.

På tjänstens vägnar

Olof Dahm

t. f. Distriktslantmätare.

Carl Landvall.

C. A. Lunde.

Gode män:

Å sakägarnes vägnar underskriva:

Albert Lande.

Esaias Bengtsson.

F Ö R E N I N G

Vid lantmäterisammanträde rörande gränsbestämning omkring skifteslaget 3/4 mtl. Runnö nr. 1 och 2 uti Döderhults socken av Kalmar län hava undertecknade, samtliga närvarande rågrannar överenskommit och beslutat, att gränsen mellan Runnö å ena sidan och skifteslagen Vällö, Em, Emmekalv, Elvehult och Vånevik samt Nötö å andra sidan för framtiden skall hava den sträckning, som vid denna förrättning å marken markerats (i den utsträckning detta varit möjligt) och för oss utvisats, vilket närmare framgår av den vid förrättningen upprättade kartan.

Påskallavik den 12 juni 1929.

Albert Lande.

Såsom befullmäktigat ombud för samtliga hemmansägare å Runnö.

Georg Engström.

E. Peterson.

Hemmansägare å Vällö.

G. Ulfsparre.

Såsom befullmäktigat ombud för ägaren av Em.

Gunnar Hornborg.

Såsom befullmäktigat ombud för ägaren av Emmekalv och Nötö.

Esaias Bengtsson.

Såsom befullmäktigat ombud för ägaren av Elvehult och del av Vånevik.

A. W. Björnholm.

Såsom ägare av hemmansdel i Vånevik.

Egenhändiga namnteckningarna bestyrka:

Carl Landvall.

C. A. Lunde.

Gode män.

Från här förvarad handling akt 410 i Döderhults socken rätt avskrivet betygar;

Kalmar i länets lantmäterikontor den 8 januari 1953.

e. f.

Majgot Malmgren

I transumerade delar rätt avskrivet intyga:

Ingemar Thiel.

J. M. Wihljam.

Av avskrift.

Bilaga 2.

L. S.

Utdrag av protokoll, hållet av ägodelningsdomaren i Norra Möre och Stranda domsaga å domsagans kansli i Kalmar den 10 september 1929.

Nr 1. Överlantmätaren i länet hade till ägodelningsdomaren översänt av t. f. distriktslantmätaren Olof Dahm upprättade handlingar med kartor angående en av S. P. Eriksson i Runnö m. fl. ägare till hemmanen 3/4 mtl Runnö nr 1 och 2 begärd gränsbestämning omkring nämnda hemman i Döderhults socken, vilken förrättning avslutats den 12 juni 1929; och hade överlantmätaren anmält, att av honom verkställd granskning icke givit anledning till anmärkning.

Med anledning av vad i ärendet förekommit fastställdes förrättningen; därom å tillhörande karta tecknades bevis.

Som ovan.

J. Zetterstedt.

Ägodelningsdomare.

Rätt avskrivet; betygar Kalmar i Norra Möre och Stranda domsagas kansli den 11 juli 1952.

På tjänstens vägnar:

Aina Fridholm

(Aina Fridholm)

Hemmansägaren Hilding Carlsson, Runnö, Påskallavik.

Rätt avskrivet betygar:

Torsten Norell.

Albert Lande.

Rätt avskrivet intyga:

Ingemar Thiel.

J. M. Wihljam.